

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Ivs Comitiorvm S.R.G.I. In Interregno

**Ayrer, Georg Heinrich
Strube, Julius Melchior**

Gottingae, [1746?]

VD18 1276969X

X. Comitia Agi In Interregno Posse, Demonstratvr.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17499

suas sibi separatas habeant consultationes; nouem porro Electorum sententiis tantum tribuatur, quantum reliquorum principum opinionibus omnium; vnus porro principis auctoritas; toti Comitum scamno aequalis sit, & quae sunt similia. Horum itaque vnum si abfuerit, comitia non sunt. Habet vero haec inter comitia ceterosque conuentus distinctio hanc vim, vt nemo, nisi qui consenserit, per pacta, plerisque constatibus in extraordinariis illis congregationibus probata, obligetur, nec ad comparandum in eorum voluntariis coitionibus cogi aliquis iure possit; in comitiis autem & conuentibus ex legum praescripto institutis regulariter ius maioris partis locum habeat, & abesse iure nemo, nisi impeditus, possit.

X. COMITIA AGI IN INTERREGNO POSSE,
DEMONSTRATVR.

IAM vero, quoniam, quae sit interregni in Imperio indoles, quae vis Vicariae potestati subsit, quae natura comitorum, vidimus, sequitur, vt, si recte haec ad causam nostram transferre velimus, principem

Ipem status quaestionem ponamus hanc, possintne in interregno comitia haberi? Haec in duas distribui disputationes facile potest, quarum prima in hoc versatur, ut, posse principes Imperii, etiam inuitos, ad coitionem in interregno cogi, demonstrat; altera autem, quo iure hi conuentus comitia dicendi sint, ostendat. Sunt enim, qui, licet concedant, principes, si conuenire velint, & de republica vi pacti decernere, a nemine impediri posse *a)*; nihilominus tamen dubitant, an, nolente vno alteroue, adesse is, & quae a ceteris conclusa sunt, rata habere teneatur. Vtramque enim necessitatem, putabant a conuocandi iure, quod Imperatoris est, in interregno autem, secundum eorum sententiam, nullius, dependere. Haec igitur difficultas quando non nisi ex iis principiis, quae superiori capite explicauimus, tolli melius potest; recurramus ad autonomiam illam, quam in interregno quoque Germaniae vindicauimus (§. III.). Hinc enim cogitur, ut, cum sit in omni ciuitate Imperium, & plurium adeo ius ex naturali ratione locum habeat, etiam interregni tempore, si maior pars Imperii co-

F mitia

a) V. MVLZII *Corp. Iur. Publ.* 2: §. 2. v. 10. p. 599.
Germ. Part. II, C. XIX, Membr.

mitia haberi iubeat, accedere omnes, & id. quod plurimis placuerit, debeant approbare. Itaque illa pars Caesareae maiestatis, quae circa comitia versatur, illa potestas, quae cogit proceres, vt conuocati adsint in comitiis, nec sublata est in interregno, nec suspensa; sed cum ceteris maiestaticis iuribus rediit ad ordines, & ab iis cum imperio in inuitos, vel immediate vel mediate exerceri potest. Subduxit certe eodem modo rationes suas Illustriss. Ministerium Hasso-Casselanum, cuius de comitiis in interregno consultationem exhibet, non indicato tamen nomine, Illustris MOSERVS a) *Entweder, welches sich doch von selbst wiederleget, das Römische Reich ist ohne den Kayser in Interregno gar kein Corpus Statisticum, so Krieg, Frieden und Bündnisse schliessen, und Gesetze geben, und andere ad iura maiestatica gehörige Dinge exerciren kann, oder aber, wenn letzteres, wie es denn ohnstreitig ist, statuirt wird; so muß nothwendig alsdenn die potestas legislativa & rectoria, so viel nicht davon besonders den Vicariis übertragen, ganz bey den Ständen, und die den gewesenen Regenten übertragene Portio iurium maiestaticorum eorumque Exercitium, an die-*
selbi-

a) T. Staats-Recht, Tom. VIII. § 12. p. 28.

selbige reuertiret seyn, und wann einsten also zu deren Ausübung, weilen das Exercitium derselben nothwendig und per se comitiale statuum congregationem erfordert, vvenn keine Comitia vvirklich, viel eher dergleichen von neuen conuocirt, als statuiret vverden müsse &c. Quod ad alteram attinet quaestionem, primum ipsa vocis comitiorum notio ita explicanda est, vt id comprehendat, quod omnium gentium comitiis commune est, nempe vt deliberandi gratia statuendique de republica conueniant ii, quibus haec cura imposita est, h. e. maiestatem habent. (§. VIII.) In interregnis autem nostris cum apud ordines illa sit, nullum dubium est, quin, si hi conueniant, comitia haec recte dici possint. Quod quidam vrgent, comitia in Imperio sine Caesare haberi non posse, id quidem, quamuis multam speciem habeat, magis tamen in aliquam verborum videtur, quam rei ipsius, disputationem abire. Naturale id est, vt, viuentē Imperatore, cuius est conuocatio, propositio, confirmatio, eius ratio in definiendis comitiis a doctoribus habeatur. Sed hinc non efficitur, post huius mortem conuenire Imperium non posse. Quos conuentus comitia appellare

si insolens tibi & inusitatum videtur, si, te comitia sine Caesare cogitare posse ac fingere, negas, facile illud tibi concedere possemus, vt, quale tibi placuerit demum, comitorum loco substituas nomen, liberum tibi fit. Sufficit nobis, de ipsa horum conuentuum forma acturis, conuenire ordines & de rebus suis statuere posse, immo si saluam Germaniam velint, debere. Placet ea quae diximus confirmare grauissima auctoritate eius consultationis, cuius partem iam dedimus. a)

Es ist zu betrachten, dass unter der Kayserlichen Regierung der Kayser und Stände zwar eigentlich zwey personas morales vnum esse constituentes, dergestalten formiren, dass des Kayfers Actiones deren Stände consens, deren Stände ihre aber des Kayfers authorität und confirmation, um ein totum politicum zu formiren, erfordern, und also freylich daher unter einer Kayserlichen Regierung Caesar und Imperium die comitia coniunctim formiren müssen; dieses alles aber in statu interregni nicht ist, also nur ein Corpus vorhanden ist, deme alle iura zugehörig, so aber in suum commodum aliquam portionem derenienigen, so es ordinarie dem Kayser proprie überlässet, denen Vicariis ad

exerc-

(a MOSER l. c. p. 33.

exercitium magis commodum, iedoch nicht dergestalten, überlassen, dass wann diese an dem Exercitio behindert sind, der effectus in totum cessiren und das Corpus Imperii gleichsam pro politice mortuo angesehen werden müste, und reduciret sich so alles am Ende dahin: ob die Stände auch ohne Kayser in Interregno, wann bey dessen Tode keine comitia subsistiren, sich comitaliter versamlen können, wovor die Affirmatiua ex ipsa definitione comitorum (ut pote quae sunt conventus civium Imperii suae propter publicam Imperii suae propriam utilitatem instituti, docente Vitruvio I. P. L. 4. Tom. 1. §. 2.) fließet.

XI. COMITIORVM IN INTERREGNO CONGREGATIONEM VTILEM NECESSARIAMQVE ESSE VARIIS ARGVMENTIS DECLARATVR.

QVAE igitur ita agi comitia posse, ex rationibus iuris vniuersalis publici probauimus, illa vt habeantur, multae omnino rationes suadent & hortantur. Ex his, quae vel potiores, vel in interregnis post CAROLI VI. & VII. decessum a principibus, bono publico praesertim deditis, adductae, illas in medium hoc loco proferre iuuat. Primum (I.) vnica